

Wat heeft meneer de Uil gevonden?

Docentenhandleiding dans en drama, project voor groep 1/2 in Waddinxveen

Behorende bij de versie voor CMK-scholen

Met dank aan

**FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE**

Inhoudsopgave:

Colofon	3
Inleiding dansles: We gaan op reis!	4-5
Lesbeschrijving dansles	6-7-8
Inleiding dramales: Gevonden voorwerpen	9
Lesbeschrijving dramales	10-11-12

Colofon

Het format van dit project is ontwikkeld door Landschap Erfgoed Utrecht. Deze lessen dans en drama zijn gemaakt door respectievelijk Bianca Groenewegen van der Weiden (Ballet- en Dansschool Bianca Danst) en Laurens de Groot (Man met Koffer) in opdracht van Stichting Vonk, Waddinxveen met behulp van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

- De foto's zijn beschikbaar gesteld door: Historisch Genootschap Waddinxveen, Kees Verlooi & Jan Versluis.
- Opname liedje: Bianca Groenewegen

Disclaimer

De makers van deze website hebben gebruik gemaakt van rechtenvrij beeldmateriaal, of hebben rechthebbenden om toestemming gevraagd en waar bekend de bron vermeld. Bent u van mening dat u de rechthebbende bent van een of meer beelden in dit lesmateriaal, neem dan contact op met Stichting Vonk, info@stichtingvonk.nl

Inleiding

Dansles: We gaan op reis!

Doelstelling en doelgroep

De dansles *We gaan op reis* is bestemd voor de leerlingen van groep 1/2. De kinderen hebben kennis gemaakt met meneer de Uil én ze hebben geleerd over hun lokale erfgoed. Aansluitend aan deze kennis gaan de kinderen nu dansen met meneer de Uil.

De leerdoelen van *We gaan op reis* voor groep 1 en 2 zijn:

- Verschillende manieren van voortbewegen: bedenken, ontdekken en doen
- Lichaamsdelen geïsoleerd kunnen bewegen
- Ruimte: gebruik van de ruimte (verdelen), hoog en laag bewegen
- Tijd: snel en langzaam bewegen, staccato
- Creativiteit en fantasie prikkelen en ontwikkelen
- Samenwerking

De volgende vaardigheden worden daarbij geoefend:

- Zelfkennis/zelfontwikkeling
- Samenwerking
- Creativiteit
- Luistervaardigheid

De kerndoelen

54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.
57. De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.
58. De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening houden.

Korte omschrijving van de activiteit:

Diverse dans- en beweegopdrachten op muziek, passend bij de erfgoedles 'Wat heeft meneer de Uil gevonden?'

Alle zwarte teksten zijn voor de leerkracht; **de roze teksten zijn voor de kinderen.**

Doel van de les:

- Al dansend begrippen/onderwerpen vanuit de erfgoedles behandelen
- Ontdekken en vergroten van eigen lichaamsmogelijkheden
- Stimuleren van creativiteit en fantasie

(Geschatte) duur van de les:

40 min.

Benodigd materiaal:

- Koffertje (uit de grote erfgoedkoffer)
- Crêpepapier
- Afbeeldingen behorende bij de plattegrond (oude fabriek, huis, gras, boom).
Alle afbeeldingen 4x in kleur gekopieerd

Lesbeschrijving

Dansles: We gaan op reis!

Vorbereiding en benodigdheden

- Om de les in een ruimte zonder digibord te kunnen geven, vind je de volledige lesbeschrijving in de docentenhandleiding. Zorg wel dat de muziek afgespeeld kan worden.
- Royale ruimte waarin de kinderen goed kunnen bewegen bijv. een speellokaal
- Trom
- Kleine rode koffertje (uit de grote koffer). Doe daar linten van crêpepapier in. Houd daarbij wel het binnenwerk van het koffertje heel. Dat hoort bij de erfgoedles.
Maak 2 linten per leerlingen en maak ze niet te lang (anders gaan ze er op staan)
- Verschillende losse afbeeldingen van de plattegrond uit de les zoals het huis, de fabriek, de boom en het gras. Om te voorkomen dat er 30 kinderen rond 1 afbeelding moeten staan, maken we meer 'stations' per afbeelding: kopieer hiervoor 4x in kleur de genoemde afbeeldingen.
- Muziek: zorg dat je het liedje 'op reis' zelf kan zingen. De andere muziek kan je afspelen via youtube. De linkjes staan in de dia.

De les

Op reis:

Nodig:

- *Zorg dat je het liedje 'Ga je mee' kan zingen.*

Inleidend gesprekje:

We gaan net als Meneer de Uil op reis, maar hoe kunnen we dat doen?

Meneer de Uil kan vliegen! Wat kunnen wij? (lopen, rennen, stampen, springen, huppelen,...)

Zing het liedje (beluister van tevoren het 1^e liedje in de PPT):

'Ga je mee, ga je mee, wij gaan op reis

Zeg waar gaan we naar toe?

Ga je mee, ga je mee, wij gaan op reis

en ik vertel je hoe!'

Dansopdracht:

Noem na het liedje een manier van voortbewegen en de kinderen voeren het uit. Zij bewegen zich vrij door de ruimte.

Klap in de handen of op de trom: kinderen komen terug in de kring om weer het liedje te zingen.

- *Variatie:* de kinderen voeren de opdracht achter elkaar, als een treintje, uit.

De koffer:

Nodig:

- rode koffertje uit grote koffer met de linten
- Muziek: zie PPT

Vertel:

Als je op reis gaat, neem je een koffer mee. Ik heb ook een koffertje. Wat zit erin?
(haal langzaam de linten uit de koffer)

Dansopdracht:

Met de linten kunnen we doen alsof we kunnen vliegen!

Doe dit met in iedere hand een lint voor.

- *Variatie:* hoog vliegen, laag vliegen, langzaam, snel.

Geef ieder kind 2 linten.

De kinderen gaan zelf vliegen en de leerkracht roept hierbij bovengenoemde variaties in.

Uitbreiding: maak tweetallen.

Deze kinderen vliegen achter elkaar aan.

Opdracht hierbij: het 1^e kind doet voor, het 2^e kind doet na.

Stop af en toe de muziek, de kinderen stoppen dan ook.

Stel tussendoor onderstaande vragen en laat de kinderen ook eens wisselen van rol.

Vragen 1^e kind:

- Maak je steeds een andere route of ren je alleen rondjes?
- Vlieg je hoog of laag?
- Hoe duidelijker het 1^e kind doet, hoe beter het 2^e kind kan nadoen.

Vragen 2^e kind:

- Kan je 1^e kind goed volgen?
- Merk je of 1^e kind hoog/laag of snel/langzaam vliegt en doe je dat na?

De plattegrond:

Nodig:

- Afbeeldingen uit de les, zoals het huis, de fabriek, bomen, de straat. Gebruik hierbij ook de gemaakte kopieën.
- Muziek: zie PPT

Vertel:

Wie weet nog wat meneer de Uil allemaal vanuit de lucht had gezien? (de oude fabriek, het huis, het gras, de boom, enz.)

Leg de exemplaren van de locaties (ook de kopieën) op de vloer. Leg ze ver uit elkaar.

Dansopdracht:

Zolang de muziek klinkt, dansen de kinderen.

Geef de kinderen opdracht bijv. bij een huis te gaan staan als je de muziek stopt.

De speelgoedfabriek:

Nodig:

- *Muziek: zie PPT*

Inleidend gesprekje:

In de speelgoedfabriek wordt speelgoed gemaakt.

Welk speelgoed is er in de klas? Waar speel jij graag mee?

De oudste vorm van speelgoed dat wij nu nog kennen zijn de poppen. Deze werden vroeger (zelfs al in prehistorie) gemaakt van: bot, klei, vacht en hout. Dat was ook het enige soort materiaal wat de mensen konden gebruiken. Toen kwamen de porseleinen poppen, lappenpoppen en plastic poppen.

Bij de plastic poppen werden haren en ogen op de pop geschilderd.

Wat voor poppen zijn er nu? Barbie en Ken, Baby-Born, Action figuren.

Dansopdracht:

De leerlingen staan verspreid in het lokaal en gaan bewegen als een houten pop.

1. De lichaamsdelen afzonderlijk laten bewegen in geleide opdracht. De leerkracht roept steeds welke lichaamsdeel de leerlingen mogen bewegen. De kinderen experimenteren wat er allemaal kan. (je arm kan strekken, buigen, draaien, voor je, naast je...)
2. De leerlingen verplaatsen zich door het lokaal: op een staccato (houterige) manier.

Afsluiting: Oogjes dicht, snaveltjes toe

Nodig:

- *Muziek: zie PPT*

Kinderen zitten in de kring;

Vertel (met muziek op de achtergrond):

Ze zijn moe van de reis, ze mogen wel op de vloer gaan liggen met rustige muziek.

Praat nog even na over wat de kinderen hebben gedaan en meegemaakt hebben deze les.

Als de muziek afgelopen is, zijn de kinderen weer terug van de reis en kunnen weer naar de klas.

Dramales: gevonden voorwerpen

Doelstelling en doelgroep

Selectie van aanbodsdoelen in deze les:

Het creatieve proces bij drama

- doorlopen van een creatief proces in vier fases: oriënteren-onderzoeken-uitvoeren-evalueren

Kijken naar drama

- gericht kijken en praten over een aangeboden verhaal (bijv. theaterstuk, prentenboek)
- openstellen met alle zintuigen voor dramatisch spel en/of een theatervoorstelling rond een betekenisvol onderwerp (...)
- inspiratie opdoen uit dramatisch spel en/of theatervoorstelling voor eigen spel

Kennismaken met elementen en technieken van drama

- ervaren van het verschil tussen de dagelijkse werkelijkheid en de gespeelde werkelijkheid (doen alsof)
- improviseren op spelimpulsen
- onderzoeken van een spel-opdracht en meerdere oplossingen bedenken

Spelen van drama

- spelen van eenvoudige dramaspel-situaties, rollen en verhalen met het accent op beweging
- actief meespelen met dramatische werkvormen en technieken (bijv. vertelpantomime, teacher-in-role, spelen met materialen, tableau vivant en improvisatiespel)
- spelen met een duidelijke expressie (verbaal en non-verbaal)

Reflecteren op dramaspel van zichzelf en anderen

- kijken naar en praten over het dramaspel van groepsgenoten
- opdoen van enige kennis en inzicht in de betekenis die theater heeft voor het dagelijks leven van mensen vroeger en nu

Lesduur:

30 minuten

Benodigdheden:

Een grote doos of kist (als tijdmachine)

Alle zwarte teksten zijn voor de leerkracht; de roze teksten zijn voor de kinderen.

Dramales: Gevonden voorwerpen

Vorbereiding en benodigdheden

- Handpop meneer de Uil
- PPT. Om een groter beroep te doen op de fantasie van de kinderen kan deze les ook prima zonder PPT gegeven worden. Als de PPT wel gebruikt wordt, betekent doorklikken.
- Grote doos of kist (zelf regelen)
- Lees van tevoren de onderstaande teksten en fantaseer er gerust meer bij

De les

Dia: Op reis met meneer de Uil

Vertel:

Kennen we Meneer de Uil nog? Vandaag is hij weer in de les. En hij vertelt ons natuurlijk over de dieren en de mensen, verhaaltjes, fabeltjes. En hij weet natuurlijk zoveel, omdat hij heel hoog en ver kan vliegen. En zo komt hij ook in verre, vreemde landen. En wij gaan straks ook reizen, met zijn allen, met Meneer de Uil voorop. We moeten namelijk zoeken naar een heel bijzonder voorwerp. Maar dan moet ik eerst even deze magische machine laten zien.

Pak de doos en vertel:

Dit is een heel bijzondere machine. Het is namelijk een tijdmachine! Je kan vooruit en terug in de tijd. Ga allemaal maar even staan..

Toets zogenaamd iets in. Geluiden erbij maakt het nog echter!

We gaan eerst maar eens terug in de tijd. Iedereen ogen dicht!

Maak lekker veel kabaal.

Vertel:

Doe je ogen maar weer open. We zijn heel ver terug in de tijd, een beetje tè ver. Er lopen allemaal dinosaurussen! Oh jee, dat is wel erg gevaarlijk. Verstoppent!

Neem de kinderen mee in de fantasie. Benoem wat jij ziet en hoort, maak het spannend en gek en ga in op dingen die de kinderen erbij verzinnen.

Kom gauw weer terug in de kring! We moeten terug naar onze eigen tijd, want dit is veel te gevaarlijk!

Iedereen in de kring en herhaal de procedure: intypen, geluid erbij, ogen dicht.

Kabaal. Ogen mogen weer open.

Het is gelukt! Tenminste... wat doen al die robots hier? En waarom zie ik daar een juf aan komen vliegen in een vliegende schotel? Oh jee, we zijn in de verre toekomst!

Jongens, doe net alsof we robots zijn, dan vallen we niet zo op.

Loop door de klas als robots. Pak dingen op en leg ze weer neer als een robot.

Allemaal best leuk, maar de bedoeling was dat we terug in de tijd zouden gaan. Nog één keer proberen dan maar. Kom weer in de kring.

Opnieuw de procedure van de tijdmachine.

Ja! Het is gelukt. Honderd jaar terug in de tijd. Doe je ogen maar weer open.

Dia met oude foto brug

Uil zegt:

Jawel, kinderen, ik zei al, we moeten een bijzonder voorwerp vinden.

Meneer de Uil gaat voorop. Pak de handpop erbij en loop zelf voorop. De kinderen moeten je spoor volgen. Maar let goed op, we zijn dus honderd jaar terug in de tijd! Niets is meer hetzelfde. Neem de kinderen mee in deze fantasie. Terwijl je slingerde-slang door de klas loopt, vertel je wat de kinderen allemaal zien:
de oude brug over de Gouwe (voorloper van de hefbrug)

een kind die met een hoepel speelt

een kind dat met een hondenkar melk moet rondbrengen in melkflessen

Vertel over die tijd en maak het beeldend.

Meneer de Uil stopt. **We zijn op de juiste plek aangekomen. Hier moet het hele bijzonder voorwerp liggen. Het is honderd jaar oud!**

Mijnheer de Uil fluistert iets in je oor.

Oh, meneer de Uil zegt dat het bijzondere voorwerp precies voor de stoel ligt waar je net op zat.

De kinderen gaan terug naar hun stoel. Misschien zoeken ze of zijn teleurgesteld. Neem het voortouw. Voor je eigen stoel ligt namelijk ook iets.

Pak het denkbeeldig op. Iets van honderd jaar oud. Bijvoorbeeld een oud boek, een zakhorloge.

De kinderen doen ook alsof. Het is er niet echt, we moeten het verzinnen. En het kan dus van alles zijn.

De kinderen pakken hun voorwerp op, laten het aan de klas zien en vertellen erover. Laat de kinderen op elkaars voorwerp reageren. Misschien mogen ze het aanraken (of juist niet).

Het mag ook iets uit deze tijd zijn, want heel veel dingen bestaan nu nog steeds natuurlijk. Zo raak je ook in gesprek over toen en nu.

Sluit af als niemand meer wil of niets meer weet.

Wat hebben we een hoop gevonden, zeg!! En wat een gekke dingen zaten ertussen. Goed verzonnen! Nou moeten we nog één ding doen: terug naar onze eigen tijd.

Weer de procedure van de tijdmachine.

Dia: terug naar onze tijd

We zijn weer terug. Dank u wel, Meneer de Uil voor deze bijzondere reis die we gemaakt hebben en dat we zo veel hebben gezien. Geef hem allemaal maar een luchtkus!

